

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
sumin@sumin.lt

2022-02- Nr.

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ
OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 12, 13 IR 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

AB „Ignitis grupė“ (toliau – Bendrovė) susipažino su viešajai konsultacijai pateiktu Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 12, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas).

Bendrovės pastabos ir pasiūlymai Įstatymo projektui išdėstyti pridėtoje pastabų ir pasiūlymų lentelėje, kurią prašome įvertinti ir atsižvelgti.

PRIDEDAMA. Pastabų ir pasiūlymų lentelė, 6 lapai, 1 egz.

Grupės teisės vadovė

Adelė Gurevičienė

Audronė Čerskytė, tel. nr. 869673050, el. p. audrone.cerskyte@ignitis.lt

**AB „IGNITIS GRUPĖ“ (TOLIAU – BENDROVĖ) PASTABOS IR PASIŪLYMAI LIETUVOS RESPUBLIKOS
NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 12, 13 IR 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTUI (TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)**

2022 m. vasario 10 d.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
1.	<p>Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalis:</p> <p>„1. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„1. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės Komisijos darbo tvarkos apraše nustatyta tvarka privalo pranešti Komisijai apie ketinamus sudaryti sandorius ar jau sudarytų sandorių pakeitimus, kai sandorio vertė viršija 10 procentų praėjusių finansinių metų metinių įmonės pajamų, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje nurodytus sandorius. Šioje dalyje nurodyta sandorio vertė skaičiuojama be pridėtinės vertės mokesčio. Apie sandorio sudarymą taip pat privalo pranešti ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros valdytojai pagal Viešųjų pirkimų įstatymą ar Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymą, neatsižvelgdami į sandorio vertę, jeigu konkurso metu buvo keliami reikalavimai dėl tiekėjų, subtiekiejų, prekių, paslaugų ar darbų atitikties nacionalinio saugumo interesams. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės Komisijos darbo tvarkos apraše nustatyta tvarka privalo pranešti Komisijai apie ketinamus sudaryti sandorius, nurodytus Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių</p>	<p>Iš Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalies matyti, kad nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės (toliau – Įmonės) turės informuoti Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos kordinavimo komisiją (toliau – Komisija) <i>apie <u>visus</u> sandorių pakeitimus</i>, jei i) keičiamo sandorio vertė viršija 10 procentų praėjusių finansinių metų metinių įmonės pajamų arba ii) keičiamas sandoris nurodytas Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliame grėsmių, įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje. Tai reiškia, kad Įmonės privalės informuoti Komisiją <i>ir apie esminės reikšmės neturinčius sandorių pakeitimus</i>, pavyzdžiui, terminų pratęsimą, sutarties šalių rekvizitų pakeitimą, subrangovų pakeitimą ar pan.</p> <p>Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punktu, teisėkūroje turi būti vadovaujamasi proporcingumo principu, reiškiančiu, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, <i>nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti</i>.</p>	<p>Patikslinti Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalį ir išdėstyti ją taip:</p> <p>„1. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„1. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės Komisijos darbo tvarkos apraše nustatyta tvarka privalo pranešti Komisijai apie ketinamus sudaryti sandorius ar esminius jau sudarytų sandorių pakeitimus (sandorio šalies pakeitimą, sandorio objekto/ dalyko pakeitimą, apmokėjimo sąlygų pakeitimą ir pan.), kai sandorio vertė viršija 10 procentų praėjusių finansinių metų metinių įmonės pajamų, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje nurodytus sandorius. Šioje dalyje nurodyta sandorio vertė skaičiuojama be pridėtinės vertės mokesčio. Apie sandorio sudarymą taip pat privalo pranešti ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros valdytojai pagal Viešųjų pirkimų įstatymą ar Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymą, neatsižvelgdami į sandorio vertę, jeigu konkurso metu</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje, ar tokių jau sudarytų sandorių pakeitimus, neatsižvelgdamos į sandorio vertę.“</p>	<p>Iš Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo (toliau – NSUSOA) 1 straipsnio 1 dalies matyti, kad vienas iš šio įstatymo tikslų - užtikrinti, kad Įmonių sandoriai būtų apsaugoti nuo visų rizikos veiksnių, galinčių kelti grėsmę nacionalinio saugumo interesams.</p> <p>Bendrovės vertinimu, NSUSOA tikslas šiuo metu yra pasiekiamas, Įmonėms vykdant pareigą informuoti Komisiją apie <u>esminius</u> NSUSOA 13 straipsnio 1 dalyje minimų sandorių pakeitimus. Bendrovei kelia abejonių, ar būtinybė atlikti sandorio pakeitimo patikrą tais atvejais, kai keičiamos neesminės sąlygos (pvz. šalių rekvizitai, terminai ir pan.) turės pridėtinės vertės apsaugant nacionalinio saugumo interesus.</p> <p>Dar daugiau, Bendrovė atkreipia dėmesį, jog NSUSOA nustačius pareigą kreiptis dėl visų NSUSOA 13 straipsnio 1 dalyje minimų sandorių pakeitimų, administracinė našta išaugs ne tik Įmonėms, bet ir Komisijai bei institucijoms, teikiančioms išvadas/ informaciją Komisijai.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, Bendrovė siūlo palikti šiuo metu galiojantį reikalavimą informuoti Komisiją tik apie esminius NSUSOA 13 straipsnio 1 dalyje numatytų sandorių pakeitimus; kartu, siekiant didesnio aiškumo, patikslinti kokie pakeitimai laikytini esminiais, pvz. sutarties šalies pakeitimas, sutarties objekto/ dalyko pakeitimas, apmokėjimo sąlygų pakeitimas ir pan.</p>	<p>buvo keliami reikalavimai dėl tiekėjų, subtiekių, prekių, paslaugų ar darbų atitikties nacionalinio saugumo interesams. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios Įmonės Komisijos darbo tvarkos apraše nustatyta tvarka privalo pranešti Komisijai apie ketinamus sudaryti sandorius, nurodytus Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsisaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje, ar esminius tokių jau sudarytų sandorių pakeitimus (sandorio šalies pakeitimą, sandorio objekto/ dalyko pakeitimą, apmokėjimo sąlygų pakeitimą ir pan.), neatsižvelgdamos į sandorio vertę.“</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
2.	<p>Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalis:</p> <p>„2. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. Pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės taip pat privalo informuoti Komisiją apie ketinamus sudaryti sandorius, kai sandorio šaliai sandorio pagrindu yra suteikiamos šio straipsnio 4 dalies 1 punkto a–c papunkčiuose nurodytos teisės ar kyla šio straipsnio 4 dalies 1 punkto d–f papunkčiuose nurodytos rizikos, o trečiajam asmeniui – šio straipsnio 4 dalies 1 punkto a papunktyje nurodytos teisės, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje nurodytus sandorius. Kreipdamosi į Komisiją dėl šioje dalyje nurodytų ketinamų sudaryti sandorių pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės Komisijai privalo pateikti vertinimą, pagrindžiantį, kad ketinamu sudaryti sandoriu sandorio šaliai yra suteikiamos šio straipsnio 4 dalies 1 punkto a–c papunkčiuose nurodytos teisės ar kyla šio straipsnio 4 dalies 1 punkto d–f papunkčiuose nurodytos rizikos, o trečiajam asmeniui – šio straipsnio 4 dalies 1 punkto a papunktyje nurodytos teisės, ir kitą Komisijos darbo tvarkos apraše nustatytą informaciją.“</p>	<p>Iš Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalies matyti, kad pakeitus NSUSOAĮ 13 straipsnio 2 dalį, pirmos ir antros kategorijos įmonės turės pareigą informuoti Komisiją apie ketinamus sudaryti sandorius ir tais atvejais, kai kyla šios rizikos: i) iš sandorio gautinomis pajamomis gali būti remiami autoritariniai ir (arba) antidemokratiniai režimai ir finansuojami šių režimų veiksmai, nukreipti prieš Lietuvos Respublikos interesus; ii) sandorio šalis yra ekonomiškai priklausoma nuo autoritaringų ir (arba) antidemokratinų režimų, turinčių priešiško interesų Lietuvos Respublikos atžvilgiu; iii) sandorio šaliai yra suteikiama kitokio pobūdžio prieiga prie ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, kuri kelia riziką ar grėsmę nacionaliniam saugumui. Bendrovė atkreipia dėmesį, jog i) ir ii) rizikos kyla iš sandorio šalies galimų ryšių/ santykių su antidemokratinų režimų valstybės institucijomis/ struktūromis.</p> <p>Pažymėtina, kad informaciją apie tokio pobūdžio rizikos veiksmus, grėsmes ir pavojus nacionaliniam saugumui renka ir analizuoja Valstybės saugumo departamentas bei Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos, o šią jų veiklą reglamentuoja Žvalgybos įstatymo nuostatos. Tuo tarpu <u>įmonės neturi nei techninių, nei organizacinių išteklių tokiai informacijai surinkti ir įvertinti; be to, teisės aktai nesuteikia įmonėms įgaliojimų vykdyti žvalgybinio pobūdžio veiklą.</u> Dėl šios priežasties įmonėms praktiškai neįmanoma įgyvendinti pareigą identifikuoti NSUSOAĮ 13 straipsnio 4 dalies</p>	<p>Patikslinti Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalį ir išdėstyti ją taip:</p> <p>„2. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. Pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės taip pat privalo informuoti Komisiją apie ketinamus sudaryti sandorius, kai sandorio šaliai sandorio pagrindu yra suteikiamos šio straipsnio 4 dalies 1 punkto a–c papunkčiuose nurodytos teisės ar kyla šio straipsnio 4 dalies 1 punkto d–f papunkčiuose nurodytos rizikos, o trečiajam asmeniui – šio straipsnio 4 dalies 1 punkto a papunktyje nurodytos teisės, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje nurodytus sandorius. Kreipdamosi į Komisiją dėl šioje dalyje nurodytų ketinamų sudaryti sandorių pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės Komisijai privalo pateikti vertinimą, pagrindžiantį, kad ketinamu sudaryti sandoriu sandorio šaliai yra suteikiamos šio straipsnio 4 dalies 1 punkto a–c papunkčiuose nurodytos teisės ar kyla šio straipsnio 4 dalies 1 punkto d–f papunkčiuose nurodytos rizikos, o trečiajam asmeniui – šio straipsnio 4 dalies 1 punkto a papunktyje nurodytos teisės, ir kitą Komisijos darbo tvarkos apraše nustatytą informaciją.“</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>1 punkto d–f papunkčiuose nurodytas rizikas.</p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra pastebėjęs, jog „konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, <i>inter alia</i>: <...> įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna, <...> teisės aktais negalima reikalauti neįmanomų dalykų (<i>lex non cogit ad impossibilia</i>); <...>“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d. nutarimai).</p> <p>Bendrovė supranta, jog NSUSOAĮ 13 straipsnio 4 dalies 1 punkto d–f papunkčiuose nurodytos rizikos kelia didelių iššūkių Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Įmonės neturi galimybių pačios identifikuoti šių rizikų, Bendrovė siūlo NSUSOAĮ palikti Įmonėms pareigą informuoti Komisiją tik apie tuos ketinamus sudaryti sandorius, kuriais suteikiamos NSUSOAĮ 13 straipsnio 4 dalies 1 punkto a–c papunkčiuose nurodytos teisės, tačiau atsisakyti reikalavimo informuoti Komisiją apie ketinamus sudaryti sandorius, kurie kelia NSUSOAĮ 13 straipsnio 4 dalies 1 punkto d–f papunkčiuose nurodytas rizikas. Kartu, Bendrovės įsitikinimu, <i>itin svarbu, kad Komisija, atlikdama sandorio patikrą, savo</i></p>	

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p><i>ruožtu vertintų NSUSOAĮ 13 straipsnio 4 dalies 1 punkto d–f papunkčiuose nurodytas rizikas.</i></p> <p>Be to, kaip minima teikiant pastabą Nr. 3 (žr. žemiau), siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, NSUSOAĮ 13 straipsnio 4 dalies 1 punkto d–f papunkčiuose nurodytos rizikos turėtų būti tikslinamos.</p>	
3.	<p>Įstatymo projekto 2 straipsnio 4 dalis:</p> <p>„4. Papildyti 13 straipsnio 4 dalies 1 punktą d, e ir f papunkčiais:</p> <p>„d) iš sandorio gautinomis pajamomis gali būti remiami autoritariniai ir (arba) antidemokratiniai režimai ir finansuojami šių režimų veiksmai, nukreipti prieš Lietuvos Respublikos interesus;</p> <p>e) sandorio šalis yra ekonomiškai priklausoma nuo autoritarinių ir (arba) antidemokratinų režimų, turinčių priešiškus interesų Lietuvos Respublikos atžvilgiu;</p> <p>f) sandorio šaliai yra suteikiama kitokio pobūdžio prieiga prie ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, kuri kelia riziką ar grėsmę nacionaliniam saugumui;“.</p>	<p>Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punktu, teisėkūroje turi būti vadovujamasi aiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.</p> <p>1) Iš Įstatymo projekto 2 straipsnio 4 dalies nėra aišku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kas yra laikoma <i>autoritariniais ir (arba) antidemokratiniais režimais</i>; - kokiais atvejais traktuojama, kad sandorio šalis iš sandorio gautinomis pajamomis ketina remti režimus; - kaip turi būti suprantama ir aiškinama sandorio šalies <i>ekonominė priklausomybė</i> nuo režimų; - ką reiškia žodžių junginys „<i>kitokio pobūdžio prieiga</i>“. <p>Pabrėžtina, jog šių aspektų (sąvokų) neapibrėžia (nereglamentuoja) nei aktualios redakcijos NSUSOAĮ, nei kiti teisės aktai.</p> <p>2) Bendrovė atkreipia dėmesį, jog šiuo metu galiojančiame NSUSOAĮ nėra naudojama sąvoka „ypatingos svarbos infrastruktūros objektai“, todėl nėra aiškus jos turinys. Kartu iš NSUSOAĮ matyti, kad NSUSOAĮ</p>	Patikslinti Įstatymo projektą pagal pastabos turinį.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>naudojamos tokios sąvokos kaip <i>“nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinti infrastruktūra”</i> ir <i>„nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbią reikšmę turinti infrastruktūra“</i> (NSUSOAĮ 4 priedas). Be to, pagal NSUSOAĮ 2 straipsnio 15 dalį NSUSOAĮ taip pat vartojama sąvoka <i>„ypatingos svarbos informacinė infrastruktūra“</i>, kuri suprantama taip, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme.</p> <p>Bendrovės įsitikinimu, neužtikrinus teisinio reguliavimo aiškumo, NSUSOAĮ taikantys subjektai gali skirtingai suprasti, aiškinti bei taikyti NSUSOAĮ normas. Atsižvelgiant į tai, ir siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir tikslumo, prašome:</p> <p>a) Įstatymo projekte apibrėžti autoritarinių režimų ir antidemokratinų režimų sąvokas arba pateikti autoritarinių ir (arba) antidemokratinų režimų sąrašą;</p> <p>b) Įstatymo projektą papildyti kriterijais, kuomet gali būti laikoma, kad sandorio šalis iš sandorio gautinomis pajamomis ketina remti režimus;</p> <p>c) Įstatymo projektą papildyti kriterijais, kuomet gali būti laikoma, kad sandorio šalis yra ekonomiškai priklausoma nuo režimų;</p> <p>d) Įstatymo projektą papildyti <i>“kitokio pobūdžio prieigos”</i> apibrėžimu;</p> <p>e) Įstatymo projektą papildyti sąvokos <i>„ypatingos svarbos infrastruktūros objektai“</i> apibrėžimu arba, jei neketinama įtraukti naujos sąvokos, patikslinti Įstatymo projekto 2 straipsnio 4 dalį pagal šiuo metu galiojančiame NSUSOAĮ naudojamą sąvoką.</p>	

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	AB "Ignitis grupė" 301844044, Žvejų g.14, LT-09310 Vilnius, LT-09310 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 12, 13 IR 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-02-10 Nr. SR 2022-23
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2022-02-10 Nr. 1-1655
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Tvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Adelė Gurevičienė, Grupės teisės vadovas
Sertifikatas išduotas	ADELĖ,GUREVIČIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-02-10 11:11:55 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-02-10 11:12:39 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-04 22:47:30 – 2023-06-03 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, į.k. 188620589 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 11:01:47 iki 2024-12-19 11:01:47
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v11.0.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-02-10 16:42:06)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-02-10 16:42:06 Dokumentų valdymo sistema Avilys